

**Briuselis, 2026 m. liepos 13 d.
(OR. en)**

11832/26

**CONUN 132
ONU 46**

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Tarybos išvados dėl ES prioritetų Jungtinėse Tautose, Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 81-ojoje sesijoje (2026 m. rugsėjo mėn. – 2027 m. rugsėjo mėn.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ES prioritetų Jungtinėse Tautose, Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 81-ojoje sesijoje (2026 m. rugsėjo mėn. – 2027 m. rugsėjo mėn.), Tarybos patvirtintos 2026 m. liepos 13 d. įvykusiame 4191-ajame posėdyje.

**Tarybos išvados dėl ES prioritetų Jungtinėse Tautose, Jungtinių Tautų Generalinės
Asamblėjos 81-ojoje sesijoje (2026 m. rugsėjo mėn. – 2027 m. rugsėjo mėn.)**

1. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės yra tvirtai įsitikinusios, kad užtikrinti tarptautinės teisės laikymąsi ir visų valstybių suverenią lygybę bei teritorinį vientisumą, įsipareigoti taikiai spręsti ginčus ir dėti tarptautinio bendradarbiavimo pastangas yra tiek kolektyvinis, tiek atskirų valstybių interesas.
2. Atsižvelgdama į geopolitinį spaudimą, kai didėja susiskaidymas, kvestionuojamos ir sunkiai pažeidžiamos visuotinės normos ir tarptautinė teisė, ES toliau tvirtai laikosi įsipareigojimo dėl daugiašalės sistemos, grindžiamos tarptautine teise, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę (THT) ir tarptautinę žmogaus teisių teisę (TŽTT), ir lieka ištikima JT Chartijos visuotiniams tikslams bei principams ir taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai, kurios pagrindas – JT, siekiant užtikrinti taiką ir saugumą, pagarbą žmogaus teisėms ir darnų vystymąsi visiems.
3. ES išliks nuspėjama bei patikima partnere ir toliau bendradarbiaus su partneriais, kurie taip pat yra pasiryžę ginti ir skatinti laikytis tarptautinės teisės, įskaitant visų valstybių suverenią lygybę ir teritorinį vientisumą, ir laikosi įsipareigojimo surasti visuotinius bendrų iššūkių sprendimus, be kita ko, įgyvendinant Paktą dėl ateities ir jo priedus.

4. Siekiant užkirsti kelią susiformuoti pasauliui, kuriame viešpatautų galios politika ir stipriausiojo teisė, turi vyrauti daugiašališkumas, įtvirtintas tarptautinėje teisėje, įskaitant JT Chartiją, ir visuotinė pagarba žmogaus teisėms. Tai svarbios kolektyvinės pastangos, leidžiančios kartu kurti bendrus sprendimus, priimti už juos atsakomybę ir juos įgyvendinti. Pagrindiniu veiksmingų daugiašalių veiksmų kriterijumi ir toliau turi būti teigiamas ir išmatuojamas poveikis žmonių gyvenimui. Skatinant dialogą, pasitikėjimą, solidarumą ir kolektyvinius veiksmus, daugiašališkumas padeda mažinti konfliktų riziką ir įveikti pasaulinius, regioninius bei nacionalinius iššūkius ir mažinti jų tarpusavio priklausomybę. Pasaulis, kuriame veikia dinamiškos daugiašalės institucijos ir veiksmingas bei stipresnis daugiašališkumas, yra saugesnis ir jame yra daugiau gerovės nei nesant tų institucijų ir daugiašališkumo.
5. ES pabrėžia, kad JT atlieka itin svarbų ir pagrindinį vaidmenį reaguojant į svarbiausius pasaulinius iššūkius, visų pirma grėsmes taikai bei saugumui ir krizių bei konfliktų padarinius, darančius poveikį pasauliniam apsirūpinimo maistu ir vandeniu saugumui, energetikai, finansų sistemoms ir tiekimo grandinėms, ypač patiems pažeidžiamiausiems.
6. Kintančiame pasaulyje daugiašalė sistema turi nuolat vystytis. Todėl vienas iš pagrindinių ES ir jos valstybių narių prioritetų tebėra plėtoti, pertvarkyti ir stiprinti daugiašalę sistemą, kurios pagrindas – JT, ir didinti jos veiksmingumą bei įtraukumą, kartu gilinant regionų bendradarbiavimą ir stiprinant partnerystes su šalimis ir regioninėmis organizacijomis, siekiant užtikrinti, kad daugiašalė sistema būtų labiau reprezentatyvi ir veiksmingai pasiektų rezultatų visiems.
7. ES toliau bendradarbiaus su partneriais tam, kad būtų vykdoma JT reforma, visų pirma įgyvendinant iniciatyvą „JT80“ ir kitą veiklą, atsižvelgiant į Pakte dėl ateities sutartus siekius. Dedant šias pastangas turėtų būti sukurtos principingos, veiksmingesnės, ekonomiškai efektyvios ir gebančios reaguoti JT, galinčios veiksmingai pasiekti rezultatų trijų tarpusavyje susijusių ramsčių – taikos ir saugumo, žmogaus teisių ir darnaus vystymosi – srityse.

8. Vienintelis būdas taikiai įveikti krizes, kovoti su skurdu ir nelygybe, įskaitant lyčių nelygybę ir daugialypes bei sąveikines diskriminacijos formas, skatinti pagarbą teisinei valstybei, demokratijai ir žmogaus teisėms, daryti pažangą darnaus vystymosi visiems srityje, imtis veiksmingų klimato politikos veiksmų, reaguoti į kylančius iššūkius ir kovoti su grėsmėmis mūsų saugumui, mūsų gerovei ir nuolatiniam darniam vystymuisi – remti visuotinius teisės aktais nustatytus JT Chartijos tikslus bei principus ir visapusiškas JT sistemos reformas.
9. ES ir jos valstybės narės toliau deda politines pastangas ir demonstruoja ryžtingą ir nuoseklų įsipareigojimą dėl JT veikimo, ir kolektyviai išlieka didžiausiu ir patikimiausiu politiniu ir finansiniu JT rėmėju. ES mato tai ne tik kaip pareigą, bet ir kaip pasitikėjimu grindžiamo bendradarbiavimo išraišką, o tai reiškia, kad visos valstybės narės prisiima atsakomybę ir kad skyrimai ir rinkimai į svarbiausias aukštas pareigas JT sistemoje turėtų būti subalansuoti, taigi, ES toliau remis ir palaikys kvalifikuotus kandidatus.
10. Esame labai susirūpinę dėl nuolatinių JTO likvidumo suvaržymų, kurie turi didelį poveikį veiklai. Tvarus ir nuspėjamas JT finansavimas visų ramsčių srityse yra būtinas, kad jos galėtų įvykdyti savo įgaliojimus. Ir toliau esame visapusiškai įsipareigoję bendradarbiauti konstruktyviai, pragmatiškai ir siekdami bendro sutarimo, kad rastume ilgalaikius šios krizės sprendimus ir palaikytume pagrindines JT sistemos funkcijas. Todėl ES ir jos valstybės narės pakartoja, kad įvertintų įnašų mokėjimas nėra pasirinkimo reikalas. Tai yra teisinė pareiga pagal Chartiją. ES valstybės narės tebėra įsipareigojusios laiku sumokėti visus privalomus finansinius įnašus.

11. JT Generalinės Asamblėjos (JT GA) 81-oji sesija vyksta pereinamuoju JT vadovybės laikotarpiu.

Reiškiamo pagarbą JT generaliniam sekretoriui António Guterresui už jo nepaliaujamas pastangas kurti geresnį ir teisingesnį pasaulį, skatinant taiką, puoselėjant žmogaus teises, skatinant darnų vystymąsi ir kovojant su klimato kaita. Naujo generalinio sekretoriaus atranka bus itin svarbi formuojant ir nustatant JT veiklos kryptį ir prioritetus ateinantiems metams. ES ir jos valstybės narės toliau aktyviai dalyvaus atrankos procese ir yra pasirengusios nuo pat pradžių dirbti su naujuoju generaliniu sekretoriumi. Šiuo kritiniu momentu JT reikia tokio generalinio sekretoriaus, kuris būtų tvirtai įsipareigojęs laikytis JT Chartijos siekiant padėti užkirsti kelią konfliktams ir juos išspręsti, atkurti pasitikėjimą, mažinti atskirtį, sutelkti kolektyvinius veiksmus, paspartinti JT reformas ir pasiekti apčiuopiamų rezultatų, kurie pagerintų žmonių, ypač tų, kuriems labiausiai reikia pagalbos, gyvenimą.

12. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, ES veiksmai JT per ateinančius metus bus grindžiami šiais prioritetais:

- I. ginti ir plėtoti veiksmingą, efektyvią ir įtraukią daugiašalę sistemą, tvirtai grindžiamą JT Chartija ir tarptautine teise, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę ir tarptautinę žmogaus teisių teisę;*
- II. pasitelkiant partnerystes ir koalicijas, daryti pažangą vykdant reformas, kad būtų sukurtos veiksmingos, ekonomiškai efektyvios ir gebančios reaguoti JT visų trijų ramsčių srityse;*
- III. stiprinti JT taikos ir saugumo architektūrą, grindžiamą prevencija ir taikos palaikymu;*
- IV. skatinti gerovę ir darnų vystymąsi iki 2030 m. ir vėliau.*

I. Ginti ir plėtoti veiksmingą, efektyvią ir įtraukią daugiašalę sistemą, tvirtai grindžiamą JT Chartija ir tarptautine teise, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę ir tarptautinę žmogaus teisių teisę

13. ES ir jos valstybės narės toliau remis veiksmingą daugiašališkumą ir **taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką**, kurios pagrindas – JT, ir priešinsis pastangoms jai pakenkti. Propaguosime, gerbsime ir ginsime **tarptautinę teisę**, įskaitant THT ir TŽTT, kuri yra labai svarbi siekiant išsaugoti taiką ir saugumą, kartu toliau akcentuodami tai, kad turi būti užtikrinta atsakomybė už tarptautinės teisės pažeidimus. JT Chartijoje įtvirtinti visuotiniai principai, įskaitant suverenios lygybės ir teritorinio vientisumo, politinės nepriklausomybės ir laisvo apsisprendimo principus, yra nediskutuotini, negali būti statomi į pavojų ir turėtų būti nuosekliai įgyvendinami. Toliau prisidėsime prie tarptautinės teisės plėtojimo ir veiksmingo jos įgyvendinimo.

14. ES dar kartą patvirtina tvirtą įsipareigojimą **visuotinai** gerbti, saugoti ir užtikrinti **žmogaus teises, demokratiją ir teisinę valstybę**. Žmogaus teisės – ar tai būtų pilietinės, kultūrinės, ekonominės, politinės ar socialinės teisės – yra visuotinės, nedalomos, viena nuo kitos priklausomos ir tarpusavyje susijusios. Be to, taika ir klestėjimas, taip pat DVT įgyvendinimas, yra neatsiejami nuo pagarbos demokratijai, teisinei valstybei ir visoms žmogaus teisėms. Vykdydama veiksmus ir rengdama nuomones / pozicijas, ES vadovausis **2026 m. Tarybos išvadamis dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose**. ES primena savo principinę poziciją prieš mirties bausmę visais atvejais ir visomis aplinkybėmis ir tvirtai remia atitinkamas JT rezoliucijas. Laikydamosi savo tarptautinių įsipareigojimų, ES propaguos **lygybės darbotvarkę** ir akcentuos nediskriminavimo svarbą visuose daugiašaliuose forumuose, be kita ko, siekiant lyčių lygybės, pažangos visų moterų ir mergaičių visų žmogaus teisių ir visapusiško naudojimosi jomis srityse, jų įgalėjimo ir visapusiško, lygiateisio ir prasmingo dalyvavimo visose srityse, įskaitant vadovaujamąs pareigas. ES dar kartą patvirtins savo tvirtą įsipareigojimą gerbti, saugoti ir užtikrinti visapusišką ir lygiateisį LGBTI asmenų naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis. ES ir toliau atidžiai stebės bandymus pašalinti, pakeisti ar neteisingai aiškinti teiginius, susijusius su lyčių lygybe, visapusišku moterų ir mergaičių naudojimusi žmogaus teisėmis ir jų įgalėjimu, taip pat diskriminacija dėl seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės. ES toliau propaguos vaiko teises, pirmenybę teikdama vaikų apsaugai nuo visų formų smurto, be kita ko, skaitmeninėje aplinkoje, ir visuotinės prieigos prie kokybiško, įtraukaus ir saugaus švietimo skatinimui, taip pat vaikų skurdo bei nelygybės mažinimui. Be to, ji toliau dirbs siekdama stiprinti vyresnio amžiaus asmenų apsaugą ir jų naudojimąsi žmogaus teisėmis bei jų gerovę. ES remia plataus užmojo ir pokyčius skatinantį požiūrį, kuriuo siekiama šalinti pagrindines lyčių nelygybės, diskriminacijos ir visų formų seksualinio smurto ir smurto dėl lyties, įskaitant smurtą dėl lyties pasitelkiant technologijas, priežastis ir rizikos veiksnius. ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą kovoti su rasizmu, rasine diskriminacija, ksenofobija ir su tuo susijusia netolerancija visame pasaulyje.

15. Šiame kontekste ES tebėra įsipareigojusi propaguoti, ginti ir užtikrinti visas žmogaus teises ir visapusiškai bei veiksmingai įgyvendinti Pekino veiksmų platformą ir Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą, taip pat jų peržiūros konferencijų rezultatus, ir tebėra įsipareigojusi užtikrinti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises. Atsižvelgdama į tai, ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą propaguoti, ginti ir užtikrinti kiekvieno asmens teisę be diskriminacijos, prievartos ir smurto visiškai kontroliuoti klausimus, susijusius su jų seksualumu ir lytine bei reprodukine sveikata, ir laisvai bei atsakingai priimti sprendimus dėl jų. ES taip pat pabrėžia, kad reikia užtikrinti visuotinę prieigą prie kokybiškos ir įperkamos visapusiškos informacijos bei švietimo apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą, įskaitant visapusišką lytinį švietimą, ir prie šios srities sveikatos priežiūros paslaugų.
16. ES toliau atkakliai remia patikimą ir veiksmingą **JT žmogaus teisių sistemą**, įskaitant JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro (OHCHR) ir pagal sutartį įsteigtų organų, taip pat UNESCO itin svarbų darbą ir veiklą visais pavestais teminiais ir su konkrečiomis šalimis susijusiais klausimais, taip pat UNESCO itin svarbų darbą ir veiklą, susijusius, *inter alia*, su saviraiškos laisvės apsauga, įskaitant nepriklausomą žiniasklaidą, prieigą prie informacijos, žurnalistų ir žiniasklaidos darbuotojų saugumą. ES pabrėžia, kad svarbu sistemingai integruoti žmogaus teisių aspektą į visus JT ramsčius, darbotvarkes ir struktūras. Atsižvelgdama į tai, ES remia generalinio sekretoriaus neseniai įsteigtą **Žmogaus teisių grupę**, kad būtų skatinamas koordinavimas visoje sistemoje ir užtikrinama, kad žmogaus teisės būtų tarpiai integruotos į visas JT politikos sritis ir veiklą.
17. ES ir toliau ypač daug dėmesio skirs tinkamam, nuspėjamam, didesniam ir tvariam žmogaus **teisių ramsčio** finansavimui, atsižvelgdama į tai, kad jis jau yra struktūriškai nepakankamai finansuojamas ir ypač nukentėjo nuo likvidumo krizės. ES pabrėžia, kad svarbu išlaikyti **tvirtą ir nepriklausomą tiek teminių, tiek konkrečioms šalims skirtų įgaliojimų sistemą**. Vykstantis reformos procesas suteikia galimybę didinti įgaliojimų žmogaus teisių srityje ir sutartimi įsteigtų organų dėmesio sutelkimą, jų veiksmingumą ir poveikį, taip pat sumažinti jų veiklos dubliavimąsi.

18. ES tebėra pasiryžusi siekti panaikinti nebaudžiamumą ir užtikrinti **atsakomybę** už visus tarptautinės teisės pažeidimus. Šiame kontekste ES dar kartą patvirtina remianti **tarptautinę teisingumo sistemą**, visų pirma Tarptautinį Teisingumo Teismą (TTT), kuris 2026 m. mini savo 80-ąsias metines, primindama, kad TTT nutartys ir sprendimai ginčo šalims yra privalomi. ES taip pat dar kartą patvirtina tvirtai remianti Tarptautinį baudžiamąjį teismą (TBT). Reaguodama į prieš TBT nukreiptus išpuolius ir išorės spaudimą, ES pakartoja esanti tvirtai įsipareigojusi skatinti laikytis Romos statuto ir išsaugoti TBT nepriklausomumą ir vientisumą. ES toliau smerks išpuolius arba grasinimus, nukreiptus prieš šį teismą, išrinktus pareigūnus, personalą ir su šiuo teismu bendradarbiaujančius asmenis, įskaitant pilietinės visuomenės atstovus. ES ragins panaikinti bet kokias sankcijas išrinktiems TBT pareigūnams.
19. ES primena savo tvirtą įsipareigojimą remti JT vaidmenį koordinuojant tarptautinį **humanitarinį** atsaką į ekstremaliąsias situacijas, kaip nustatyta pagal 1991 m. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 46/182, taip pat humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos sąsają. ES ir jos valstybės narės, **didžiausias humanitarinės pagalbos teikėjas** kartu paėmus, 2025 m. suteikusias 40 % pasaulinės humanitarinės pagalbos, toliau demonstruos tvirtą įsipareigojimą užtikrinti JT finansinį stabilumą, taip pat veiksmingą, efektyvų ir principingą humanitarinės pagalbos teikimą pažeidžiamiausiems asmenims.

II. Pasitelkiant partnerystes ir koalicijas, daryti pažangą vykdant reformas, kad būtų sukurtos veiksmingos, ekonomiškai efektyvios ir gebančios reaguoti JT visų trijų ramsčių srityse

20. ES toliau angažuosius su partneriais skatinant **visapusiškas reformas visoje JT sistemoje**, be kita ko, didinant procesų darną ir papildomumą visoje JT sistemoje, įgyvendinant iniciatyvą „JT80“ ir už jos ribų, taip pat atsižvelgiant į Pakte dėl ateities sutartus siekius. ES palankiai vertina tai, kad priimta Rezoliucija A/RES/80/251 dėl įgaliojimų veiksmingoms ir efektyvioms Jungtinėms Tautoms parengimo, įgyvendinimo ir peržiūros, ir yra pasiryžusi ją įgyvendinti. ES tebėra įsipareigojusi vykdyti reformas, dėl kurių jau susitarta ir kurios turėtų būti visiškai įgyvendintos. Dedant šias pastangas turėtų būti sukurtos principingos, veiksmingesnės, ekonomiškai efektyvios ir gebančios reaguoti JT, galinčios veiksmingai pasiekti rezultatų trijų tarpusavyje susijusių ramsčių – taikos ir saugumo, žmogaus teisių ir darnaus vystymosi – srityse. Todėl ES ragins kitą JT generalinį sekretorių aktyviai dalyvauti išlaikant ir tęsiant reformų procesą visoje sistemoje ir plačiu mastu, vienodai ryžtingai ir užtikrinant pusiausvyrą visų trijų ramsčių srityse. ES teiks pirmenybę iniciatyvoms, kurios daro apčiuopiamą poveikį vietoje, kartu apsaugodama JT sistemos normatyvinius ir operacinius pajėgumus, be kita ko, lyčių lygybės srityje.
21. Laikydamosi įsipareigojimo įgyvendinti Paktą dėl ateities, ES remia visapusišką **JT Saugumo Tarybos (JT ST) reformą**, kad JT ST taptų veiksmingesnė, įtraukesnė, skaidresnė, demokratiškesnė, atsakingesnė ir geriau atspindėtų šiandienos realijas, sustiprinus nepakankamai atstovaujamų regionų balsą. ES remia Prancūzijos ir Meksikos iniciatyvą, kuria siekiama apriboti veto naudojimą masinių žiaurių nusikaltimų atvejais, ir Atsakomybės, darnos ir skaidrumo grupės (ACT grupės) elgesio kodeksą, susijusį su Saugumo Tarybos veiksmais prieš genocidą, nusikaltimus žmoniškumui ir didelio masto karo nusikaltimus. Be to, ES remia visapusišką JT Chartijos 27 straipsnio 3 dalies veikimo užtikrinimą.

22. ES toliau remia **humanitarinės sistemos peržiūrą**, kuri turi būti sustiprinta įgyvendinant iniciatyvą „JT80“ ir vadovaujant OCHA, daugiausia dėmesio skiriant tvarios, holistinės ir įtraukios vizijos, skirtos vietos lygmeniu vadovaujamai, tarptautiniu mastu apsaugomai ir pasauliniu mastu remiamai humanitarinei ekosistemai, kurioje puikiai dera unikalios JT subjektų, Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pusmėnulio judėjimo, vietos ir tarptautinių NVO vertybės, specializuoti įgaliojimai ir atsakomybė, kūrimui ir įgyvendinimui.
23. ES toliau remia **JT vystymosi sistemos reformos** procesą, kuris turi būti sustiprintas įgyvendinant iniciatyvą „JT80“, kurioje daugiausia dėmesio skiriama paveikesniam ir efektyvesniam paslaugų teikimui šalių lygmeniu. ES ragina toliau konsoliduoti ir racionalizuoti struktūras, kartu išlaikant itin svarbius įgaliojimus, visų pirma susijusius su lyčių lygybe ir moterų įgalėjimu.
24. Tvirtesnė, veiksminga ir įgalinta **nuolatinių koordinatorių sistema** yra vienas iš pagrindinių reformos elementų, padedantis užtikrinti darnesnę ir veiksmingesnę ES ir JT bendradarbiavimą šalių lygmeniu. Nuolatiniams koordinatoriams reikia didesnės politinės JT valstybių narių paramos, kad jie galėtų išnaudoti visą savo potencialą ir pasiekti rezultatų. Atsižvelgiant į tai, kad dažniausiai vienas asmuo eina dvi ir tris pareigas, siekiant užtikrinti veiksmingumą ir vieningų JT principo įgyvendinimą, ypač konfliktų ir nestabiliuose situacijose, itin svarbu apsaugoti humanitarinės pagalbos koordinatorių nepriklausomumą, neutralumą bei nešališkumą ir remti iniciatyvos „JT80“, humanitarinės sistemos peržiūros ir JT vystymosi sistemos reformos suderinamumą. Kartu bendradarbiausime su šalimis partnerėmis ir kitais paramos teikėjais, kad visi susiję subjektai šalių lygmeniu plačiai taikytų vieningų JT principą.
25. ES tebėra įsipareigojusi stiprinti **tarptautinę finansų architektūrą**, be kita ko, vadovaudamasi Ketvirtosios tarptautinės vystymosi finansavimo konferencijos baigiamuoju dokumentu (Sevilijos įsipareigojimu).

26. **Taip pat tebėra labai svarbu** toliau stiprinti partnerystę su JT **toliau vykdamt principingus, poreikiais grindžiamus ir į žmones orientuotus humanitarinius veiksmus.** ES remia naujajame JT humanitariniame susitarime pagal iniciatyvą „JT80“ siūlomus veiksmus ir ragina JT skubiai imtis juos įgyvendinti. Taip pat pabrėžiame humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos sąsajos svarbą. Be to, palankiai vertiname JT įsipareigojimą dėl pasaulinių tiekimo grandinių integravimo, taip pat pastangas skatinti kolektyvinius veiksmus duomenų srityje pasitelkiant bendradarbiavimo humanitarinių duomenų srityje iniciatyvą.
27. ES toliau aktyviai remis, propaguos ir įgalins įvairialypę ir nepriklausomą **pilietinę visuomenę,** skatindama prasmingą dalyvavimą daugiašaliuose procesuose. ES ragina visoje JT sistemoje dėti daugiau pastangų, kad būtų gerbiama, apsaugota ir skatinama pilietinė erdvė, užkertamas kelias bauginimo veiksams ir represacijoms prieš asmenis ir grupes, bendradarbiaujančius su JT, ir su tuo kovojama, užtikrinama atsakomybė ir suteikiama veiksminga apsauga aukoms ir išgyvenusiesiems. Turi būti užtikrinta jų galimybė dalyvauti daugiašaliuose forumuose.

III. Stiprinti JT taikos ir saugumo struktūrą, grindžiamą prevencija ir taikos palaikymu

28. Kovodama su didėjančiomis įvairiomis grėsmėmis tarptautinei taikai ir saugumui, plačiai paplitusiais JT Chartijos ir tarptautinės teisės pažeidimais, įskaitant agresijos aktus ir valstybių teritorinio vientisumo bei suvereniteto pažeidimą, ES tebėra pasiryžusi užtikrinti **konfliktų prevenciją ir užtikrinti bei atkurti teisingą ir ilgalaikę taiką** bei stabilumą **remiantis tarptautine teise.**

29. ES toliau smerkia nepateisinamą ir neteisėtą plataus masto Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir jos išpuolius prieš civilius gyventojus bei ypatingos svarbos infrastruktūrą ir pripažįsta Ukrainos prigimtinę teisę imtis savigynos pagal JT Chartijos 51 straipsnį. ES toliau tvirtai **remia Ukrainos** suverenitetą, nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jos sienas ir toliau remis Ukrainą tol, kol reikės, be kita ko, ją atkuriant ir atstatant, kartu siekdama užtikrinti visišką atsakomybę už tarptautinius nusikaltimus ir žmogaus teisių pažeidimus, susijusius su Rusijos agresijos karu, be kita ko, pasitelkdama Specialųjį tribunolą dėl agresijos nusikaltimo prieš Ukrainą ir Tarptautinę paraiškų dėl Ukrainos nagrinėjimo komisiją. Vadovaudamasi JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijomis, ES remia pastangas siekti visiško, neatidėliotino ir besąlygiško ugnies nutraukimo ir visapusiškos, teisingos ir ilgalaikės taikos, atitinkančios JT Chartiją ir tarptautinę teisę, palankiai vertina dedamas diplomatinės pastangas užbaigti karą ir toliau remia Ukrainą derybose ir pastangas užtikrinti neteisėtai deportuotų ar priverstinai perkeltų Ukrainos vaikų grąžinimą.
30. ES palankiai vertina susitarimo memorandumą ir vėliau vykusias JAV ir Irano derybas, kurios suteikia galimybę siekti stabilumo regione. Pabrėžiame, kad svarbu derybomis rasti ilgalaikį visų neišspręstų klausimų sprendimą, laikantis tarptautinės teisės, įskaitant JT Chartiją ir tarptautinę humanitarinę teisę bei žmogaus teisių teisę. Glaudžiai koordinuodama veiksmus su partneriais, ES toliau dalyvaus dedant diplomatinės pastangas ir yra pasirengusi remti susitarimo įgyvendinimą. Iranui niekada neturi būti leista įsigyti branduolinį ginklą ir jis turi atnaujinti visapusišką bendradarbiavimą su Tarptautine atominės energijos agentūra. ES taip pat ragina gerbti laivybos laisvę ir užtikrinti jūrų saugumą pagal tarptautinę teisę ir Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją. ES pakartoja, kad diplomacija tebėra vienintelis kelias siekiant ilgalaikės taikos ir stabilumo Artimuosiuose Rytuose.

31. Padėtis **Gazoje ir Vakarų Krante, įskaitant Rytų Jeruzalę**, tebekelia didelį susirūpinimą. ES dar kartą patvirtina savo pasiryžimą skatinti laikytis tarptautinės teisės, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę ir tarptautinę žmogaus teisių teisę, įgyvendinti JT ST rezoliuciją 2803 ir siekti visapusiškos, teisingos ir ilgalaikės taikos, grindžiamos dviejų valstybių sambūviu pagrįsto sprendimo įgyvendinimu, kad Izraelis ir Palestina taikiai egzistuos viena šalia kitos, turėdamos saugias ir pripažintas sienas. ES tęs darlą, susijusį su visapusiško plano Gazos konfliktui užbaigti įgyvendinimu pagal JT ST rezoliuciją 2803, ir ragina visam laikui nuginkluoti grupuotę „Hamas“ ir kitas nevalstybines ginkluotas grupuotes, visiškai išvesti Izraelio pajėgas iš Gazos ir dislokuoti tarptautines stabilizavimo pajėgas pagal JT ST rezoliuciją 2803. ES smerkia teroristinius išpuolius prieš Izraelį. Europos Sąjunga ir toliau remis Palestinos Administraciją, be kita ko, pastarąjį vykdant reformų darbotvarkę, kad ji galėtų saugiai susigrąžinti faktinę Gazos kontrolę. ES primygtinai ragina Izraelį laikytis visų jo įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę. ES toliau ragina nedelsiant ir nekliudomai teikti humanitarinę pagalbą Gazai, visapusiškai laikantis tarptautinės teisės. Ji primena, kad reikia visapusiškai įgyvendinti Tarptautinio Teisingumo Teismo nutartis, kurios yra teisiškai privalomos, ir atkreipia dėmesį į jo patariamąsias nuomones. ES reiškia susirūpinimą dėl to, kad Izraelio Parlamentas patvirtino mirties bausmės įstatymą, ir dėl jo *de facto* diskriminacinio pobūdžio, ragina nedelsiant jį panaikinti ir ragina nutraukti veiksmus, kuriais kenkiama dviejų valstybių sambūviu pagrįsto sprendimo įgyvendinamumui, įskaitant gyvenviečių plėtrą, naujakurių smurtą ir grąsinimus priverstiniu perkėlimu ir aneksija. ES pabrėžia itin svarbų UNRWA vaidmenį teikiant humanitarinę pagalbą ir Izraelio konstruktyvaus angažavimosi su JT ir jos agentūromis svarbą.

32. ES ir toliau nuolat skirs dėmesį **konfliktams ir žmogaus teisių pažeidimams visame pasaulyje**, pabrėždama taikos konfliktų sprendimo, civilių gyventojų, ypač moterų, vaikų, asmenų su negalia ir pažeidžiamose padėtyje esančių asmenų apsaugos, objektų, kurie yra būtini civilių gyventojų išlikimui, tarptautinės teisės, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę ir tarptautinę žmogaus teisių teisę, laikymosi, atsakomybės ir humanitarinės erdvės išsaugojimo svarbą. ES toliau remis konfliktų prevenciją, taikos kūrimą, stabilizavimą, valstybės kūrimą, perėjimą prie demokratijos ir humanitarines pastangas, taip pat JT vadovaujamas tarptautines ir regionines iniciatyvas, kuriomis siekiama stiprinti taiką, saugumą ir darnų vystymąsi. Ypatingas dėmesys ir toliau bus skiriamas padėčiai Libane, Sudane, Somalyje, Sirijoje, Libijoje, Sahelyje, KDR, Haityje, Afganistane, Mianmare ir kitose šalyse.
33. ES toliau visapusiškai dalyvaus siekiant įveikti pasaulinius taikos ir saugumo iššūkius, daugiausia dėmesio skirdama konfliktų prevencijai, tarpininkavimui, taikos kūrimui, krizių valdymui ir paramai daugiašališkumui laikantis JT Chartijos, ir šiuo tikslu toliau bendradarbiaus su JT pagal **ES ir JT strateginę partnerystę taikos ir saugumo srityje ir bendrus jos 2025–2028 m. prioritetus**, taip pat pasitelkiant neseniai įsteigtą ES ir JT strateginį komitetą.
34. Primename **JT Saugumo Tarybos** atsakomybę – **ji turėtų išlikti svarbiausia ir nepakeičiama pasaulinės taikos ir saugumo struktūros dalimi**. Palankiai vertiname JT GA darbą sprendžiant su tarptautine taika ir saugumu susijusius klausimus, tačiau pabrėžiame, kad reikia stiprinti JT Generalinės Asamblėjos, kaip prevencijos, politinio sutelkimo ir normų nustatymo šioje srityje forumo, vaidmenį ir indėlį, be kita ko, užtikrinant reguliariesnį ir labiau struktūruotą bendravimą su Saugumo Taryba ir Taikos stiprinimo komisija.

35. **JT taikos operacijos** tebėra itin svarbi daugiašalė priemonė šalinant grėsmes tarptautinei taikai ir saugumui. JT generalinio sekretoriaus peržiūros dėl visų formų JT taikos operacijų ateities kontekste ES ragina imtis veiksmų, kad būtų paremtos taikos palaikymo ir taikos kūrimo pastangos, išsaugotos gyvybės ir išvengta saugumo spragų paveiktose teritorijose, be kita ko, tvirčiau ir principingai bendradarbiaujant su JT generaliniu sekretoriumi JT generalinio sekretoriaus konsultacijų kontekste, siekiant užtikrinti, kad įgaliojimai būtų realistiški ir pritaikyti prie sąlygų vietoje. ES griežtai smerkia išpuolius prieš taikdarius ir JT taikos operacijų infrastruktūrą. Turi būti užtikrintas JT taikdarių saugumas ir apsauga, o už išpuolius prieš taikdarius turi būti traukiama atsakomybė.
36. ES pabrėžia, jog itin svarbu, kad **JT taikos palaikymo operacijos** turėtų nuolatinę politinę paramą ir gautų tinkamą, tvarų ir nuspėjamą finansavimą, be kita ko, laiku sumokant visus finansinius įnašus ir stiprinant regioninį bendradarbiavimą. Šiuo atžvilgiu ES pakartoja, kad remia JT ST rezoliucijos 2719 įgyvendinimą. ES remia JT ST įgaliojimus turinčias misijas ir įsipareigoja veiksmingai bendradarbiauti vykdančios ES ir JT operacijas, kad būtų daroma pažanga siekiant taikos, užtikrinamas visapusiškas žmogaus teisių laikymasis ir kuriamos sinergijos. Atsižvelgiant į tai, visos valstybės turėtų tinkamai vykdyti savo atitinkamus finansinius įsipareigojimus.

37. ES yra pasiryžusi dirbti kartu su JT **taikos kūrimo ir taikos palaikymo srityje**, be kita ko, pasitelkdama ES ir JT strateginį dialogą konfliktų prevencijos ir tarpininkavimo siekiant taikos klausimais ir aktyviai dalyvaudama įgyvendinant 2025 m. Taikos stiprinimo struktūros peržiūros porinių rezoliucijų rezultatus. Ji remia pastangas plėtoti nacionaliniu lygmeniu ir principu „iš apačios į viršų“ grindžiamą požiūrį į **konfliktų prevenciją**, kaip nurodyta nacionalinėse prevencijos strategijose. Ji remia JT **Taikos stiprinimo komisijos** vaidmens ir darbo metodų stiprinimą, įskaitant jos patariamąjį, posėdžių šaukiamąjį ir jungiamąjį vaidmenį visoje JT sistemoje, jos Lyčių lygybės strategijos ir Strateginio veiksmų plano dėl jaunimo ir taikos kūrimo įgyvendinimą, taip pat tinkamą, nuspėjamą ir tvarų **JT Taikos stiprinimo fondo** finansavimą. ES pripažįsta svarbų veiksmingos, atskaitingos ir įtraukios saugumo sektoriaus reformos ir valdymo vaidmenį. ES dar kartą patvirtina, kad atsižvelgiant į dabartines geopolitines aplinkybes ir kintančią saugumo aplinką yra kaip niekad aktualu visapusiškai įgyvendinti **Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkės** įsipareigojimus, be kita ko, dėl su konfliktais susijusio seksualinio smurto. Ji pakartoja savo raginimą stiprinti visapusišką, lygiateisį ir prasmingą moterų ir mergaičių dalyvavimą ir lyderystę konfliktų prevencijos ir sprendimo srityje visą konflikto ciklą.
38. ES bendradarbiaus su JT, kad su klimatu saugumu susijusios rizikos aspektas būtų integruotas į atitinkamą politiką ir veiksmus, ir pabrėžia, kad reikia spręsti **klimato, taikos ir saugumo sąsajų** klausimą. Ji taip pat skatins įgyvendinti **Jaunimo, taikos ir saugumo** ir **Vaikų ir ginkluotų konfliktų darbotvarkes**.

39. Tebėra labai svarbu apsaugoti **humanitarinę** erdvę, sudaryti sąlygas greitai ir nekliudomai, saugiai ir nuosekliai teikti humanitarinę pagalbą žmonėms, kuriems jos reikia, ir palengvinti šios pagalbos teikimą, be kita ko, pasitelkiant veiksmingesnę humanitarinę diplomatiją ir užtikrinant humanitarinės pagalbos darbuotojų apsaugą. ES pabrėžia, kad visuose konfliktuose turi būti laikomasi tarptautinės humanitarinės teisės ir turi būti užtikrinta civilių apsauga. ES toliau didins savo humanitarinės diplomatijos veiksmingumą pasitelkdama humanitarines, politines, ekonomines, saugumo ar diplomatines priemones, kartu toliau laikydamasi įsipareigojimo skatinti laikytis humanitarinių nešališkumo, neutralumo, nepriklausomumo ir žmoniškumo principų, taip pat THT ir TŽTT. ES palankiai vertina Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus komiteto pasaulinę iniciatyvą, kuria siekiama atgaivinti politinį įsipareigojimą laikytis tarptautinės humanitarinės teisės, ir ragina visas valstybes nares prisijungti prie šios iniciatyvos ir aktyviai joje dalyvauti, kad būtų užtikrinta plati politinė parama jos rezultatams.
40. ES dar kartą patvirtina savo tvirtą įsipareigojimą laikytis tarptautinės teisės, įskaitant jūrų teisę ir **laivybos laisvę**, ir remia jas įvairiomis priemonėmis, kuriomis stiprinamas jūrų saugumas, pavyzdžiui, BSGP misijomis ir operacijomis, įskaitant operacijas **ASPIDES, ATALANTA ir IRINI**. JT jūrų teisės konvencija (UNCLOS) tebėra vandenynus ir jūras reglamentuojančios teisinės tvarkos kertinis akmuo.
41. Atsižvelgdama į padidėjusias grėsmes saugumui, ES remia tarptautinį bendradarbiavimą siekiant veiksmingai kovoti su visų formų **tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu**, įskaitant prekybą narkotikais, korupciją, prekybą žmonėmis, neteisėtą migrantų gabenimą ir neteisėtą prekybą šaunamaisiais ginklais, nusikaltimus, darančius poveikį aplinkai, taip pat terorizmą ir smurtinį ekstremizmą, daugiausia dėmesio skiriant aukų teisėms.

42. Reaguodama į didėjančią grėsmių saugumui įvairovę, ES sieks kovoti su kitomis grėsmėmis, kylančiomis dėl **hibridinės veiklos, kibernetinių išpuolių, naujų ir besiformuojančių technologijų**, be kita ko, bendradarbiaudama su JT siekiant didinti atsparumą dezinformacijai ir skatinant laikytis teisinės valstybės ir tarptautinės teisės, įskaitant TŽTT. **Informacijos integralumas yra visuotinė viešoji gėrybė**, kuri turėtų būti apsaugota. Kad tai būtų apsaugota pasitelkiant įvairius suinteresuotuosius subjektus apimančių ir įtraukų pasaulinį skaitmeninį valdymą, kuriuo būtų skatinama saviraiškos laisvė ir teisė susipažinti su aktualia, patikima ir tiksli informacija, reikia pasaulinio atsako, įskaitant pastangas kovoti su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi. ES toliau konstruktyviai, atvirai ir įtraukiai dalyvaus daugiašalėse sistemose, įskaitant JT visuotinę IRT saugumo mechanizmą, kad būtų skatinamas atsakingas valstybių elgesys kibernetinėje erdvėje ir didinamas tarptautinis saugumas.
43. ES tebėra visapusiškai įsipareigojusi ginti ir stiprinti pasaulinę ginklų neplatinimo, nusiginklavimo ir ginklų kontrolės struktūrą, kurios pagrindas – JT. Todėl ji toliau stiprins bendradarbiavimą su JT, kad sumažintų ginklų ir šaudmenų žmogiškąją kainą. ES ir toliau ryžtingai sieks Branduolinio ginklo neplatinimo sutarties visuotinimo ir visapusiško įgyvendinimo; ši sutartis tebėra visuotinės branduolinio ginklo neplatinimo struktūros kertinis akmuo, esminis branduolinio nusiginklavimo siekio pagrindas ir svarbus branduolinės energijos naudojimo taikiems tikslams plėtojimo elementas. Ji toliau ragina, kad įsigaliojūt Visuotinio branduolinių bandymų uždraudimo sutartis (CTBT), nedelsiant būtų pradėtos ir kuo greičiau užbaigtos derybos dėl Daliųjų medžiagų gamybos nutraukimo sutarties. ES remia Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) darbą – ši organizacija tebėra vienas iš svarbiausių ramsčių remiant pasaulines pastangas ginklų neplatinimo srityje. ES **reaguos į nuolatines grėsmes** dėl masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinių priemonių **platinimo** ir tebėra susirūpinusi dėl besiplečiančių branduolinių ginklų ir jų siuntimo į taikinių sistemų arsenalą, visų pirma Rusijoje ir Kinijoje, naujų ginklų sistemų kūrimo ir Rusijos keliamų branduolinių grėsmių. Be to, ES toliau dar labiau propaguos ir stiprins daugiašalės kovos su cheminių ir biologinių ginklų kūrimu, gamyba, įsigijimu, kaupimu, perdavimu ir naudojimu priemones.

44. ES remia skaidrumą, pasitikėjimo stiprinimo priemones ir veiksmingą kontrolę siekiant kovoti su neteisėtu įprastinių ginklų perdavimu ir destabilizuojančiu jų kaupimu, daugiausia dėmesio skiriant šaulių ir lengvųjų ginklų nukreipimo prevencijai, ir remia Konvencijos dėl kasetinių šaudmenų ir Konvencijos dėl priešpėstinių minų uždraudimo veiksmų planų įgyvendinimą, kurį vykdo valstybės Konvencijos Šalys. ES pasisako už JT nusiginklavimo mechanizmo modernizavimą ir stiprinimą siekiant kovoti su dabartinėmis grėsmėmis, be kita ko, atgaivinant JT Nusiginklavimo komisiją ir Nusiginklavimo konferenciją. Rengiantis 2026 m. lapkričio mėn. įvyksiančiai Konvencijos dėl tam tikrų įprastinių ginklų (CCW) peržiūros konferencijai, ES toliau dirbs, kad būtų vedamos derybos dėl dokumento dėl mirtinų autonominių ginklų sistemų, nedarant poveikio jo pobūdžiui, ir kitų galimų priemonių CCW kontekste. ES taip pat spręs atsakingo DI naudojimo karinėje srityje klausimą ir tobulins pasitikėjimo stiprinimo priemones šioje srityje.
45. ES ir jos valstybės narės daug dėmesio skiria saugios, patikimos, stabilios ir tvarios kosmoso aplinkos išsaugojimui. ES ir jos valstybės narės remia 1967 m. Kosminės erdvės sutarties visuotinimą ir visapusišką jos laikymąsi ir skatina taikų **kosminės erdvės** naudojimą remiantis teisingu pagrindu, kuris būtų priimtinas visiems, dabartinei ir būsimoms kartoms. ES ir jos valstybės narės ir toliau yra pasiryžusios užkirsti kelią ginklavimosi varžyboms kosminėje erdvėje (PAROS) visais aspektais. ES pritaria tam, kad 2027 m. Vienoje būtų surengta ketvirtoji JT konferencija kosminės erdvės tyrinėjimo ir takaus jos naudojimo klausimais (UNISPACE IV).

IV. Skatinti gerovę ir darnų vystymąsi iki 2030 m. ir vėliau

46. ES ir jos valstybės narės visapusiškai remia **spartesnius veiksmus siekiant įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m.** ir visus DVT kaip visumą iki 2030 m. ir vėliau visapusiškai, įtraukiai ir laikantis Pakto dėl ateities. Siekiant pašalinti DVT finansavimo deficitą, tebėra labai svarbu įgyvendinti 2025 m. birželio mėn. Ketvirtojoje tarptautinėje vystymosi finansavimo konferencijoje priimtą 2025 m. Sevilijos įsipareigojimą, remiantis 2015 m. Adis Abebos veiksmų darbotvarke. ES pripažįsta visuotinį, integruotą ir nedalomą DVT pobūdį, taip pat DVT pritaikymo vietos kontekstui svarbą. ES pripažįsta, kad svarbu spręsti daugialypio pažeidžiamumo ir nelygybės problemas, ir yra pasirengusi apsvarstyti galimybę naudoti papildomas pažangos priemones, kurios būtų grindžiamos ne tik bendruoju vidaus produktu ir papildytų esamą politiką ir praktiką. ES darniam vystymuisi toliau taikys žmogaus teisėmis grindžiamą požiūrį, be kita ko, laikydamosi pokyčius skatinančių požiūrių, kuriais šalinamos pirminės skurdo ir nelygybės priežastys, ir pakartoja, kad nediskriminavimas, įtraukumas ir visapusiškas visų žmogaus teisių įgyvendinimas yra vienas iš pagrindinių Darbotvarkės iki 2030 m. principų laikantis įsipareigojimo nė vieno nepalikti nuošalyje. ES toliau propaguos į lyčių lygybę orientuotus ir įtraukius finansavimo metodus. Bendradarbiaudama ES pabrėžia įtraukius vystymosi modelius, kurie įgalina vietos bendruomenes ir užtikrina, kad augimo nauda būtų teisingai paskirstyta. ES propaguos naratyvą, kuriuo pabrėžiamos humanitarinių, taikos ir vystymosi pastangų sąsajos, taip pat žmogaus teisės, ir turėtų nepritarti izoliuotam požiūriui į vystymąsi.
47. ES ir jos valstybės narės, kaip didžiausios pasaulyje **oficialios paramos vystymuisi (OPV)** teikėjos (2025 m. jų suteiktos OPV dalis padidėjo iki beveik 50 % visos OPV), pabrėžia savo svarbų vaidmenį prisidedant prie Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo finansavimo.

48. ES ir jos valstybės narės ragina kurti novatoriškus mechanizmus, kurie padėtų panaikinti pasaulinį investicijų atotrūkį ir paspartinti Darbotvarkės iki 2030 m. finansavimą. Tai apima viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes ir glaudų bendradarbiavimą su privačiuoju sektoriumi siekiant remti darnaus vystymosi tikslus, laikantis strategijos „Global Gateway“ tikslo skatinti privataus sektoriaus investicijas ir puoselėti lygiateises bei abipusiai naudingas partnerystes, visų pirma su tarptautinėmis finansų įstaigomis ir daugiašaliais plėtros bankais. Įgyvendindama tokias iniciatyvas kaip strategija „**Global Gateway**“, ES prisideda prie darnaus vystymosi skatinimo. Strategija „Global Gateway“ taip pat suteikia ES galimybę labiau suderintu būdu reaguoti į pasaulinius iššūkius pasitelkiant pokyčius skatinančias investicijas į tvarią, atsparią ir kokybišką infrastruktūrą, įgyvendinamas laikantis Europos komandos požiūrio ir atsižvelgiant į abipusius ES ir šalių partnerių interesus. Strategija „Global Gateway“ siekiama kurti pažangias, švarias ir saugias jungtis skaitmeniniame, klimato ir energetikos, transporto sektoriuose ir stiprinti sveikatos, švietimo ir mokslinių tyrimų sistemas visame pasaulyje taikant visapusišką 360 laipsnių požiūrį, grindžiamą bendrais prioritetais. Pastangos sutelkti privačias investicijas turėtų ir toliau derėti su nacionaliniu lygmeniu nustatytais darnaus vystymosi prioritetais ir padėti mažinti nelygybę bei stiprinti socialinę sanglaudą.
49. ES yra įsipareigojusi prisidėti prie to, kad būtų visapusiškai, laiku ir veiksmingai įgyvendinama Antigvos ir Barbudos darbotvarkė dėl mažų besivystančių salų valstybių (ABAS), ir prie Avazos veiksmų programos, skirtos žemyninėms besivystančioms valstybėms, stiprinant partnerystes ir ragina integruoti ABAS / Avazos programos įgyvendinimą į įvairių JT subjektų strateginius ir darbo planus pagal jų įgaliojimus. ES aktyviai dalyvaus 2022–2031 m. dešimtmečio mažiausiai išsivysčiusioms šalims skirtos Dohos veiksmų programos laikotarpio vidurio peržiūros procese.

50. ES yra tvirtai įsipareigojusi skatinti visuotinę, prieinamą, įtraukią ir prasmingą **skaitmeninę pertvarką visame pasaulyje**, grindžiamą į žmogų orientuotu ir žmogaus teisėmis grindžiamu požiūriu, ir užtikrins, kad būtų laiku ir su plačiu užmoju įgyvendintas tiek JT Pasaulinis skaitmeninis susitarimas, tiek WSIS+ 20 peržiūros baigiamasis dokumentas, kad pasitelkiant veiksmingą daugiašalę sistemą būtų panaikinta visa skaitmeninė atskirtis. Tvirtai remiame Nepriklausomą tarptautinę mokslinę dirbtinio intelekto (DI) specialistų grupę ir Pasaulinį dialogą DI valdymo klausimais, nes jie gali sudaryti palankesnes sąlygas daryti pažangą plataus masto daugiašalėse suinteresuotųjų subjektų pasaulinėse diskusijose apie DI ir DI valdymą. Siekiant užtikrinti kuo didesnę poveikį, labai svarbu užtikrinti specialistų grupės nepriklausomumą ir Pasaulinio dialogo dėl DI valdymo daugiašalį įvairius suinteresuotuosius subjektus apimančią pobūdį.
51. Tebėra labai svarbu skatinti **pasaulinį aprūpinimo maistu ir mitybos saugumą** pasitelkiant tvarias ir atsparias maisto sistemas, kuriomis visiems būtų užtikrintas maistingas ir įperkamas maistas. Pasaulinė maisto sistema susiduria su dideliais iššūkiais, įskaitant konfliktus, klimato kaitą, biologinės įvairovės nykimą ir aplinkos būklės blogėjimą. ES propaguoja daugiasektorę ir daugiašalę įvairius suinteresuotuosius subjektus apimančią strategiją, kurioje laikomasi integruoto ir nuoseklaus požiūrio, grindžiamo tvirtu bendradarbiavimu su partneriais, atvira, nuspėjama, skaidria ir sąžininga prekyba, laikantis PPO taisyklių ir humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos sąsajos metodo vykdant prevenciją ir reagavimą. ES ir jos valstybės narės dar kartą patvirtina tvirtai remiančios JT Europos ekonomikos komisijos (UNECE) darbą skatinant regioninį bendradarbiavimą, darnų vystymąsi ir taisyklėmis grindžiamą ekonominę integraciją, be kita ko, pasitelkiant jos teises priemones ir standartus.

52. ES išlieka patikima, nuspėjama ir ryžtinga partnerė **visuotinės sveikatos** srityje – ji bendradarbiauja su kitais subjektais nacionaliniu, regioniniu ir daugiašaliu lygmenimis, kad būtų stiprinamas kolektyvinis atsparumas, kiek tai susiję su sveikata, ir plečiama visuotinės sveikatos apsaugos aprėptis, siekiant užtikrinti vienodas galimybes naudotis pagrindinėmis sveikatos priežiūros paslaugomis. Remdamasi savo patirtimi sveikatos sistemų stiprinimo ir krizių koordinavimo srityje, ES remia perėjimą prie suverenumo sveikatos srityje, užtikrinant didesnę valstybių atsakomybę, didesnius prevencijos, pasirengimo ir reagavimo pajėgumus ir labiau susietus bei koordinuojamus regioninius ir pasaulinius sveikatos tinklus, kurių pagrindas – PSO, kartu vengiant dubliavimosi ir susiskaidymo. ES remia PSO vadovaujamą procesą dėl pasaulinės sveikatos saugumo struktūros reformos ir tuo pat metu toliau dirbs, kad iki kitos Pasaulio sveikatos asamblėjos būtų užbaigtos derybos dėl Prieigos prie patogenų ir naudos pasidalijimo sistemos (PABS) priedo, o tai savo ruožtu sudarys sąlygas pateikti pasirašyti ir ratifikuoti susitarimą dėl pandemijų.
53. Kalbant apie **socialinį vystymąsi** ir skurdo panaikinimą, ES yra pasiryžusi įgyvendinti 2025 m. lapkričio mėn. Pasaulio aukščiausiojo lygio susitikime socialiniais klausimais priimtą Dohos deklaraciją. Ši politinė deklaracija, grindžiama Sevilijos išipareigojimu, gali tapti atnaujintos pasaulinės visuomenės sutarties, paremtos solidarumu, tarptautiniu bendradarbiavimu, žmogaus ir darbuotojų teisėmis, pagrindu. ES remia Pasaulinę socialinio teisingumo koaliciją, kad būtų užtikrinta veiksminga tolesnė veikla ir bendradarbiaujama su socialiniais partneriais ir pilietine visuomene siekiant įgyvendinti keturis jos ramsčius. ES dar kartą patvirtina įtraukios socialinės politikos, visuotinių socialinės apsaugos sistemų ir investicijų į socialinę sanglaudą svarbą, nes tai yra esminiai darnų vystymąsi, skurdo panaikinimą ir nelygybės mažinimą skatinantys veiksniai. Šiuo atžvilgiu ES remia didesnes investicijas į socialinę apsaugą ir socialines paslaugas, įskaitant pastangas laipsniškai pasiekti tarptautiniu mastu sutartus socialinio vystymosi tikslus.

54. **Trejopa planetos krizė – klimato kaita**, biologinės įvairovės nykimas ir tarša – yra pasaulinė grėsmė žmonijai, į kurią reikia reaguoti pasauliniu mastu. ES tvirtai laikosi savo įsipareigojimo dėl daugiašalių aplinkos susitarimų, įskaitant JT bendrąją klimato kaitos konvenciją, Paryžiaus susitarimą, Biologinės įvairovės konvenciją, Kunmingo ir Monrealio pasaulinę biologinės įvairovės strategiją, DVT bei Darbotvarkę iki 2030 m. ir JT konvenciją dėl kovos su dykumėjimu, ir ragina visas partneres daryti tą patį. Šioje srityje ES taip pat toliau remis visus atitinkamus nevyriausybinis suinteresuotuosius subjektus, pavyzdžiui, vietos bendruomenes, moteris, čiabuvių tautas ir žmogaus teisių aplinkosaugos srityje gynėjus, ir su jais bendradarbiaus.
55. ES pakartoja, jog svarbu laikytis bendro sutarimo, kad **klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimas**, įskaitant taršą ir biologinės įvairovės nykimą, yra egzistencinė grėsmė, dėl kurios aštrėja saugumo problemos, nes didėja nestabilumas ir kyla konfliktai, skatinamas organizuotas nusikalstamumas, įskaitant nusikaltimus, darančius poveikį aplinkai, ir daromas poveikis visuomenės sveikatai, apsirūpinimo maistu ir vandeniu saugumui, visų pirma kiek tai susiję su pažeidžiamiausiais asmenimis. Tebėra labai svarbu spręsti saugumo ir aplinkos, klimato ir vandens sąsajos ir vandenynų, biologinės įvairovės ir klimato sąsajos klausimus. ES aktyviai dalyvaus diskusijose, kaip įtvirtinti žmogaus teisę į švarią, sveiką ir tvarią aplinką. Vadovaudamasi Generalinės Asamblėjos rezoliucija 43/53 dėl pasaulio klimato apsaugos žmonijos dabartinei ir ateities kartoms, ES teikia didelę svarbą pirmajai Generalinės Asamblėjos deklaracijai dėl jūros lygio kilimo.

56. ES pabrėžia, kad svarbu daryti pažangą įgyvendinant pasaulinius klimato politikos veiksmus veiksmingai įgyvendinant **JT bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC) ir Paryžiaus susitarimą, kad būtų galima pasiekti 1,5 °C tikslą**. Šiuo atžvilgiu ES su susirūpinimu pažymi, kad daugelis Paryžiaus susitarimo Šalių dar nepateikė naujų nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų, ir ragina jas tai padaryti kuo skubiau. Daugiašaliame klimato procese turėtų atsispindėti visų Šalių ir suinteresuotųjų subjektų, įskaitant būsimas kartas ir tuos, kurie yra labiausiai pažeidžiami dėl neigiamo klimato kaitos poveikio, nuomonės ir interesai. Mokslinis sąžiningumas, skaidrumas, patikimi duomenys ir informacija yra labai svarbūs siekiant pagrįsti patikimus ir veiksmingus klimato politikos veiksmus ir pasirengimą, todėl reikėtų vengti bet kokio klimato mokslo politizavimo. ES yra pasiryžusi įgyvendinti sutartą užmojį, nurodytą pirmojo bendros pažangos įvertinimo rezultatuose. ES visų pirma skatins įgyvendinti pasaulinius tikslus iki 2030 m. sustabdyti miškų naikinimą bei alinimą ir pakeisti šį procesą priešingu, iki 2030 m. patrigubinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą ir padvigubinti energijos vartojimo efektyvumą, paspartinti visai netaršių ir mažataršių technologijų diegimą, taip pat atsisakyti iškastinio kuro energetikos sistemose, kad iki 2050 m. būtų užtikrintas neutralus poveikis klimatui. ES remia pastangas iki COP31 parengti patikimas ir įtraukias veiksmų gaires dėl miškų ir iškastinio kuro atsisakymo energetikos sistemose. Šiame kontekste ES pabrėžia perėjimo prie švarios energijos svarbą, įskaitant to vaidmenį mažinant energijos rinkos sukrėtimų riziką.
57. **Klimato kaita, biologinės įvairovės nykimas ir tarša**, taip pat žemės degradacija, vandens ir vandenynų būklės blogėjimas yra tarpusavyje susiję. ES yra pasiryžusi spręsti šias problemas laikydamasi DVT ir koncepcijos „Viena sveikata“. ES remia Pasaulinę cheminių medžiagų strategiją ir sieks, kad nebūtų vėluojama užbaigti derybas dėl **tarptautinės teisiškai privalomos priemonės taršai plastikui panaikinti, apimančios visą plastikų gyvavimo ciklą**. Praėjus metams po Nicos Vandenynų veiksmų plano priėmimo, ES pabrėžia, kad svarbu stiprinti tarptautinį **vandenynų valdymą**, skatinti ratifikuoti ir veiksmingai įgyvendinti UNCLOS grindžiamą Susitarimą dėl jūrų biologinės įvairovės išsaugojimo ir tausaus jos naudojimo nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose (BBNJ).

58. **Hidrologinis atsparumas** ir stabilus pasaulinis vandens ciklas yra labai svarbūs darniam vystymuisi, žmogaus teisių įgyvendinimui ir taikai bei saugumui. ES dar kartą patvirtina, kad žmogaus teisės į saugų geriamąjį vandenį ir sanitarijos paslaugas yra būtinos žmogaus orumui, sveikatai, darniam vystymuisi ir visų žmogaus teisių įgyvendinimui. ES toliau užtikrins, kad vandens, sanitarijos ir higienos klausimai būtų tinkamai sprendžiami pagrindiniuose daugiašaliuose procesuose ir atitinkamuose susitarimuose. ES pasisako už plataus užmojo tolesnę veiklą, susijusią su 2023 m. JT konferencija dėl vandens, įskaitant Veiksmų vandens srityje darbotvarkės ir JT strategijos dėl vandens ir sanitarijos paslaugų įgyvendinimą, ir pabrėžia JT specialiojo pasiuntinio vandens klausimais svarbų vaidmenį siekiant paspartinti pažangą. ES taip pat palankiai vertina iniciatyvą „Water Forward“ ir siekia, kad 2026 m., 2028 m. ir vėliau būtų surengta į veiksmus orientuota, įtrauki ir tarpsektorinė JT konferencija dėl vandens. ES ragina stiprinti vandens išteklių valdymą ir reguliariai vykdyti tarpvyriausybinių procesų vandens klausimais Jungtinėse Tautose ir ragina įgyvendinti JT visos sistemos strategiją dėl vandens ir sanitarijos paslaugų, taip pat iniciatyvoje „JT80“ vandenį laikyti kompleksiniu klausimu ir stiprinti pasaulinę vandens darbotvarkę laikotarpiu po 2030 m. ES remia tolesnį naujų valstybių prisijungimą prie Tarpvalstybinių vandentakų ir tarptautinių ežerų apsaugos ir naudojimo konvencijos (Vandenų konvencijos).